

Masfjorden kommune
Austfjordvegen 2724
5981 MASFJORDNES

Saksbehandlar, innvalstelefon

Hege Brekke Hellesøe, 5557 2352

Klage på dispensasjon for universell tilkomst til dagsturhytte - Masfjorden - 37/3 m.fl.

Vi viser til brev frå Masfjorden kommune datert 07.01.2021. Saka gjeld vedtak om dispensasjon for universell tilkomst til dagsturhytte:

«Administrativt vedtak. Saknr: 001/2021

Masfjorden kommune ved rådmannen viser til plan- og bygningslova § 19-2 og godkjenner søknad om dispensasjon for bygging av universell tilkomst på gnr 37 bnr 3,7 og 8 til dagsturhytta.

Grunngjeving: Mange er avhengig av å få lagt til rette for å kunne vere aktiv. Tilrettelegging for universell tilkomst til dagsturhytta vil verke positivt på folkehelsa, og gjere at fleire i alle aldrar kjem seg ut i naturen. Ved å gje dispensasjon for desse tiltaka vil ein gjere eit større område med natur, strand og sjø tilgjengeleg for ålmenta. Spesielt viktig er det for dei gruppene som ellers ikkje vil kunna koma seg ut i naturen. Tiltaka vil ikkje privatisera området, heller tvert i mot. Omsøkte tiltak vil kunne tilbakeførast enkelt dersom hytta og anlegga i framtida ikkje lenger skal nyttast av ålmenta. Omsøkt tiltak vil ikkje medføre konsekvensar for landbruksomsynet. Det er heller ingen konflikt med det biologiske mangfaldet, kulturminne, landskap eller strandsoneinteresse i dette området.

Heimel: Plan- og bygningslova § 19-2 og Masfjorden kommuneplan 2018-2030.»

Statsforvaltaren i Vestland klager på Masfjorden kommunes sitt administrative vedtak, saknr: 001/202.

Grunngjeving

Kommunen kan berre dispensere dersom omsynet bak føresegna det dispenserast frå og plan- og bygningslova sine formål ikkje vert vesentleg tilsidesette. I tillegg må fordelane ved å gi dispensasjon vere klart større enn ulempene, jf. plan- og bygningslova (pbl.) § 19-2 andre ledd.

Arealdelen av kommuneplanen har vore gjennom ein omfattande prosess, og er vedteken av kommunestyret. Det skal såleis ikkje vere kurant å gjera unntak frå gjeldande plan. Ut ifrå omsynet til offentlegheit, samråd og medverknad i prosessen er det viktig at endringar ikkje

skjer ved dispensasjonar, men at endringane vert handsama etter reglane om kommuneplanlegging og reguleringsplanlegging, jf. Ot. prp. 32 (2007-08) s. 242.

I vår uttale til dispensasjonen skreiv vi mellom anna:

«Søknaden er lite utfyllande på korleis vegen skal byggast. Søknaden må vere tydelegare på både terrenginngrep og utforming. Vi kan ikkje ta endeleg stilling til vegen før dette er klarlagt. Vi oppfattar likevel inngrepa som omfattande, særleg i strandsona.

Det er det viktig at det vert gjort ei grundig avveging av mogleg interessekonfliktar i området. Vurderinga av naturmangfaldsverdiar og landskapsverknadar er sentralt. Kommunen må òg vurdere kva forventingar ei slik omfattande bygging av turveg kan få for tilsvarande søknadar knytt til andre turområde i kommunen.

Før ein kan gjere vedtak i saka må ein klarare skildring av inngrepa vere på plass. Det må gjerast ei grundig vurdering av verknadene for landskap, friluftsliv og naturmangfald.

Statsforvaltaren i Vestland si foreløpige vurdering er at om ein skal leggje opp til universell utforma tilkomst, må dette gjerast på ein mest mogleg skånsam måte. Det bør også vere mogleg å fjerne tiltaka utan varige sår i terrenget.»

Statsforvaltaren i Vestland vurderer at vår uttale i liten grad er følgt opp og det er vanskeleg å vurdere kva det er gitt dispensasjon til.

Tiltaket

Slik vi har forstått det er det gitt dispensasjon for:

1. Bygge universell gangveg (145 m) i strandsona med anlegg på land for tilkomst til badeplass, fiskeplass og flytebrygge. Det skal også byggjast gangbru på 15 meter frå veg til landgang på flytebrygge.
2. Legge ut flytebrygge for enklare tilkomst til og frå sjøen, også for funksjonshemma.
3. Oppgradering av traktorveg (500 m) og bygging av universell tilpassa gangveg (925 m) i areal med LNF-formål

Det står at gangveg vil verte bygd i samsvar med rettleiar frå «Kultur- og kirkedepartementet punkt 1.2 Beskrivelse av turvegar, løyper og stier». Vi forstår det slik at dette gjeld alle omsøkte gangvegar.

I rettleiar punkt 1.2 om gangvegar står det:

«Turveier er flerfunksjonelle traseer med høy utnyttelsesgrad for ferdsel til fots, med sykkel, barnevogn eller rullestol. De har stor grad av opparbeiding, gir god fremkommelighet, må tåle kjøring med vedlikeholdsmaskiner og skal ha et fast og jevnt toppdekke. Partier kan være spesielt tilrettelagt for rullestol/rulleski gjennom asfaltering. Turveien skal i størst mulig grad være for helårs bruk, og den bør ha belysning. Turveier brukes også ofte som skiløyper (se turløyper). Den bør ha en bruksbredde på minimum 2,5–3 m, ryddebredde opp til to meter på hver side. Dersom deler av veien asfalteres, eller turveien skal nyttes som skiløype om vinteren, må bredden utvides til minimum 4 m. Asfaltbredden bør være minimum 2,5 m for rullestoler/enveis rulleskitrase, og resten av bredden kan ha vanlig grusdekke. En helårs turvei må, dersom den også skal brukes til skiløype, ha en tilstrekkelig bredde, minimum 4 m, helst 5–6, slik at det er plass til en brøytet trase (eksempelvis nær tettbebyggelsen) ved siden av en skiløype preparert med liten tråkkemaskin. Lenger ut i marka bør man separere de to delene og ikke blande turgjengere til fots med skiløpere.»

Statsforvaltaren i Vestland meiner det er uklart kva kommunen har gjeve dispensasjon til. Rettleiaren det vert vist til gjer alternativ for korleis ein kan bygge vegen og klargjer i liten grad dette konkrete tiltaket. Det er ikkje opplyst bredde på gangvegen, utanom traktorvegen som er 3 meter brei. Situasjonkartet som er lagt ved er ikkje målsett, men viser ein veg som er smalar inn etter traktorvegen. Rettleiaren anbefalar fleire forskjellige bredder avhengig av bruk, og anbefalar ei breiare trasé enn det som er merka av i kartet. Det er ikkje opplyst om vegen skal grusast eller asfalterast eller belysast. Det er ikkje lagt ved teikningar av gangbru, så utforming av denne er også uklar. Det står at vegen skal byggjast med minst mogleg terrenginngrep, men det er ikkje vist kva som er naudsynte terrenginngrep.

LNF-formålet

Det er naudsynt med dispensasjon frå LNF-formålet i kommuneplanen for Masfjorden kommune. I utgangspunktet opnar LNF-formålet berre for tiltak direkte knytt til landbruksdrift. Sjølv om LNF-formålet også omfattar friluftsliv, opnar formålet berre for svært enkle tiltak for tilrettelegging for dette.

Ein veg på over ein kilometer som skal gå igjennom urørt natur, er eit stort inngrep, som kan ha negativ verknad på natur. Det er ikkje registrert trua naturmangfald i området, men det gjer det ikkje uproblematisk og omdisponere natur. Det er viktig at kommunen både har fokus på dei enkelte artar som er særleg nær ved å døy ut, og sikrar den vanlege naturen, slik at vi ikkje aukar talet på utsette naturtypar og artar. Dette gjer vi ved å ha ein medveten arealpolitikk.

Strandsone

Det er tidlegare gjeve dispensasjon for dagsturhytta i strandsona, men utanom denne ser strandsona ut til å vere fri for inngrep. Inngrepa som ein no legg opp til er omfattande med 145 meter gangveg, gangbru på 15 meter og flytebrygge. Vi opplever at området rundt dagsturhytta i vesentleg grad vert bygd ned. Inngrepa står til dels i kontrast til at fleire skal nytte naturen.

Kommunen grunngjev dispensasjon frå byggeforbodet med at tiltaket vil tilretteleggje for ålmenta og ikkje føre til privatisering. Statsforvaltaren er samd i at tiltaket slik det er lagt fram her ikkje vil privatisere området, men strandsoneverdiane rommar meir enn berre tilgjenge. I 100-metersbeltet langs sjø skal det alltid takast særleg omsyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser jf. pbl. § 1.8 første ledd. Strandsona skal generelt haldast open og privatisering og nedbygging skal unngåast. Dei omsøkte tiltaka vil endre karakteren av området frå ubyggd til eit område med relativt store inngrep. Vi skreiv i vår uttale at vi oppfatta tiltaka i strandsona som omfattande. Kommunen har ikkje gjort ei konkret vurdering av korleis tiltaka vil endre landskapet og opplevinga av området. Det er uklart om det er naudsynt med terrenginngrep og det er uklart kor brei vegen skal vere og om vegen skal grusast eller asfalterast. Statsforvaltaren i Vestland si vurdering er at tiltaka i strandsona uansett er omfattande og at det vil endre opplevinga av landskapet og området. Det kan også virke negativt på friluftsiinteressene for mange. Tiltaket er tenkt som eit positivt tiltak for at fleire kan kome seg ut i naturen. Det er då viktig at dei naturlege kvalitetane vert tatt vare på og i minst mogleg grad vert nedbygd.

Opparbeiding av større turvegtiltak i friluftsområde, sjølv når dei er positive for fleire brukargrupper enn dei som nyttar LNF-areal til vanleg, bør skje der det er eigna areal, med minst moglege negative fylgjer. I utgangspunktet opplever vi dette området som eit lite eigna område for universell tilkomst heilt fram til dagsturhytta. Tilkomsten vil føre til inngrep i urørt natur og strandsona i eit større område.

Vi er også uroa over kva verknad denne saka kan få for liknande saker i kommunen. Omfattande tilrettelegging for friluftsliv bør vurderast i kommuneplanen og ikkje gjennom tilfeldig dispensasjonshandsaming. I kommuneplanprosessen kan ein vurdere alternative plasseringar og ein vil redusere uheldige presedensverknader.

Konklusjon

Omfanget av dispensasjonen er uklar, men den kan potensielt opne for eit omfattande inngrep i urørt natur og i strandsona. Sjølv om tiltaka kan reknast som positivt for nokon brukargrupper, meiner vi omsynet til LNF-formålet og strandsona vert vesentleg tilsidesett slik søknad og vedtak er utforma.

Statsforvaltaren i Vestland klager difor på Masfjorden kommunes sitt administrative vedtak datert 07.01.2021, saknr: 001/202.

Vi ber om at kommunen gjer om vedtaket og ikkje gjer dispensasjon som omsøkt. Statsforvaltaren ber vidare om at vedtaket vert gitt utsett iverksetjing til dess klagesaka er avgjort, jf. forvaltningslova § 42.

Dersom kommunen ikkje tek klaga til følge, skal saka sendast til Statsforvaltaren i Vestland. Statsforvaltaren vil deretter sende saka til Kommunal- og moderniseringsdepartementet for oppnemning av setjstatsforvaltar som fattar endeleg avgjerd.

Med helsing

Egil Hauge
seksjonsleiar

Hege Brekke Hellesøe
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Vestland fylkeskommune Postboks 7900 5020 BERGEN